

**Biskop i Nidaros/Nidarosen bæspa
Herborg Finnset**

**Visitas i Skaun, Børsa og Buvik sokn,
Orkdal prosti**

21., 23., 24. og 27. september 2026

**Tema:
*Gjennom hele livet***

Oppsummering

Søndag 27. september 2026

Gjennom hele livet er tittelen på visitasen som har vært i Buvik, Børse og Skaun sokn denne uka. Takk for alle gode opplevelser denne uka har gitt!

En visitas er et ordnet besøk, en gjennomgang av hvordan det står til. Visitasen er forberedt gjennom planlegging og rapporter, og det er et omfattende program med ulike besøk og samtaler, gudstjenester og kulturkveld. Den gir mulighet til en gjennomgang av egen virksomhet, til å knytte nye kontakter, og til å snakke sammen om hvor veien skal gå videre. *Gjennom hele livet* sier noe om hvordan dere tenker den lokale kirke skal være til stede for de som bor og lever her. Takk for tillit og gjestfrihet!

Barn og unge

Vi har møtt hele alders-spekteret: jeg har hilst på innbyggere fra 0 - 101 år:

Ett av mange gode møter vi har vært med på denne uka, var på Rossvollheimen, - og der var det babysang: I den store ringen satt beboerne på stolene sine, - og i midten satt og lå noen av kommunens aller yngste innbyggere sammen med mor eller bestemor. På babysang er *gjentakelsen* en del av hemmeligheten: de samme sangene hver gang, som følges av bevegelser og opplevelser for sansene: såpeboblene som blir velsignelsens regn, det store tynne tekstilet over barna som blir som himmel og skyer. Aller artigst var det nok å hilse på apekatten Bongo.

Babysang sammen med de eldste gir dobbel opplevelse og glede: Små mennesker og foreldre deltar i den aller første formidling av tro og tilhørighet. For de eldste er det en fin, og kanskje sjelden mulighet til å møte noen av de aller yngste på nært hold. Gleden var gjensidig. Dette er en god måte å strekke nye bånd av fellesskap mennesker imellom.

Gjennom disse visitasdagene har vi vært innom på besøk i noe av det omfattende barne- og ungdomsarbeidet som skjer i Skaun.

Tidlig onsdag morgen var vi på **Frokost-kafé**: Kl 7.30 sto ungdommer med valgfaget *Innsats for andre* klare med frokost på Skaun skole. Først var det ganske stille, men så kom bussene, og kantinen fyltes opp med sultne ungdommer. Lærerne bekrefter verdien av at ungdommene får mat og en god start på dagen, men også verdifull psykososial støtte i fellesskapet med andre.

På ettermiddagen samme dag var vi på **Etter skoletid** i Buvika, for 5-7 klasse, med lek, dramatisering av bibelfortelling – og mat såklart. Tiltaket fungerer svært godt, og tilbudet når alle på mellomtrinnet.

Etter Skoletid, Soul Children og andre aktiviteter går gjennom hele året. De som er litt eldre, får mulighet til å være hjelpeledere på aktivitetene for de litt yngre. Det gir et godt grunnlag for vennskap, trygghet og tilhørighet i ulike fellesskap. For de litt yngre gir det gode forbilder og rollemodeller å strekke seg etter, og for de litt eldre gir det en mulighet til å vokse på oppgaver for andre. Slik kan kirkelig undervisning og læring få henge sammen, slik at alle aldersgrupper kan få et tilbud som også fører dem videre til fellesskap for ens egen alder, og at tilhørighet, tro og kunnskap kan vokse. Et slikt sammenhengende tilbud er en god strategi for å bygge fellesskap også for aldersgrupper

etter konfirmasjonsalder. Kanskje kan også noen av tilbudene til barn følges opp med tilbud de voksne kan ha glede av ?

I en del år har det vært lagt stor vekt på enkelt-tiltak som Lys Våken, 4årsbok og Tårnagenter, som har vært tilbud som kan nå alle. Det er bra, og ofte fungerer de godt. Men det er ikke lenger slik at menighetene *må* ha dem. Følg opp det som fungerer best hos dere!

Vi fikk også være med på **pilegrimsvandring** sammen med årets konfirmanter til Skaun kirke. Oppslutninga om kirkens konfirmantundervisning er stabilt god. Vi ser at dere er flere som er involvert i å ta vare på konfirmantene, og at dere er våkne for at et ungdomsskolekull er ei sammensatt gruppe med ulike behov, og at det trengs omsorg, fellesskap og opplæring. Samtidig. Dere gjør mange kloke valg i konfirmasjonstidas arbeid.

I Skaun går alle på samme ungdomsskole. Etter grunnskolen reiser ungdom til ulike videregående skoler i andre kommuner, og det er ikke så enkelt å gi samlende tilbud.

Et av kirkas satsingsområder i årene framover er aldersgruppa 18-40 år. En av kveldene kom bispedømmets ungdomsråd på besøk til lokal ungdom for å samtale om hvordan det er å være med i ungdomsdemokratiet i Den norske kirke, hvilke muligheter som ligger i det, og om hva de kan ønske seg skal skje i Skaun. Det ble et fruktbart møte og en gjensidig læring. Kanskje kan dette også bli en start på å få til et bredere lokalt tilbud til ungdom fra 9. og inn i videregående på deres hjemsted?

Møtet med de ansatte

er en av de viktigste samtalene under visitasen. Takk for en åpen og god samtale med dere alle. Jeg fikk høre om ulike oppgaver og ansvar, og om det dere lykkes med. I arbeidet med barn og unge samarbeider de tre som har ansvar for diakoni og undervisning mye: menighetspedagogene Siri Helene Erland og Mari Helgeland, som også gjør arbeid innenfor diakoni sammen med diakoniarbeider Inger Synnøve Gjære. Wiebke Halvorsrud Hummelgård er sokneprest i Børsa og i Skaun og Mark Akali i Buvik med sete i hver sine menighetsråd, og samarbeider om prestenes oppgaver i de tre soknene. Kantor Vincentas Lenkevicius er ansatt i alle tre sokn. Kirketjener John Henry Hammer har et særlig ansvar for det innvendige i kirkebyggene, i tillegg til oppgaver ved gravferd og ute på gravplass. I tillegg er Bakai Sandy og Danuta Rogosz ansatt som klokkere i kirkene.

Gunnar Winther er kirkeverge og daglig leder i Skaun, og Maylén Grønland er administrativt ansatt på kirkekontoret.

Det er godt å se og høre at dere trives godt sammen, og høre om hvordan dere samarbeider om ulike tiltak hvor det er bra å være flere sammen. Det betyr også at flere kjenner oppgavene og er i stand til å hjelpe hverandre når det trengs. Noen av dere har vært her lenge, og andre er ganske ferske i stillinga si. Ekstra-kunnskap og kontaktnett som kommer av i erfaring og kontakt med lokalsamfunnene er verdifullt, og gir også

større mulighet for samarbeid med andre i lokalsamfunnet. Ta vare på disse mulighetene, - og ta vare på hverandre !

Gudstjeneste og folkekirke

Gudstjenestene er en del av det faste pulsslaget i menighetene, og dere har kirkerom som inviterer til gudstjenestefeiring på ulikt vis: Skaun, Børsa og Buvik kirke.

Kirkerommene er ulike, og menighetene har hver sine særpreg. Skaun som utpreget folkekirkemenighet, Børsa med sterkere bedehus-tradisjoner og Buvik som har fått mange nye innbyggere og preges av det.

Akkurat som for hver enkelt av oss, har også alle lokalsamfunn sin egen historie, og preges av den. Hvilke muligheter gir det dere ? Noen ganger ser vi på naboen, og ønsker oss at vi var som dem. Kanskje skal vi snu perspektivet, og undersøke hvilke styrker og vekstmuligheter som ligger i lokalsamfunnene : Hva kan vi styrke, og hva kan vi sammen utforske ? Her er samtalen mellom menighetsråd og ansatte svært viktig: Hvilke muligheter ser vi, sammen – og er det noe vi har lyst til å prøve oss på ?

Kontakt og samarbeid i tilknytning til dåp, konfirmasjonstida og pårørende og lokalsamfunn i gravferdene er viktige møtepunkter, og er viktige steder for folkekirkas liv. Ta godt vare på de mulighetene disse møtene gir til fornyet tro og tilhørighet i folkekirka. Vi må hele tida arbeide med hvordan kirka kan oppleves som et åpent og godt sted, som et nådens sted som tar imot, nettopp på det stedet vi bor, der vi er og lever våre liv.

Vi bruker alle kirken på litt ulike måter, noen er der ofte- andre ikke så ofte, men alle opplever vi å høre til. Hvordan gir vi de som ikke er i kirka så ofte, lyst til å komme oftere?

For noen ligger den gamle tidas skiller som usynlige barrierer for frimodig deltakelse i det den lokale kirka har å by på. «Er jeg god nok»? er for noen et uttalt spørsmål fremdeles. Hvordan kan menigheten sørge for å uttrykke gjestfrihet og åpenhet enda bedre?

Jeg forstår at det stort sett er kirkecaffe etter alle gudstjenester. Det er bra: det er et sosialt møtepunkt, og et sted å bygge menneskelige fellesskap – og kanskje til og med bli kjent med noen du ikke har møtt før ?

Frivillighet

Kirkelig ansatte i Skaun er med på mange ting, og mange frivillige deltar.

Noen tiltak samarbeider dere med andre om: Språkkafeen Hjerterom er organisert under Frivilligsentralen, og foregår på bedehuset i Børsa, og har mange frivillige med kirkelig tilknytning. Det er flott. Her møtte vi engasjerte pensjonister som driver språkkafé hver onsdag: en verdifull møteplass for nyankomne til Skaun, som trenger et sted å øve på å snakke norsk, og bli kjent med andre. Her er det også erfarne folk som

tilbyr øvelseskjøring: et viktig supplement som kan gjøre veien til førerkort og mulig arbeid kortere.

Diakoni

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Diakonien bæres av fire søyler: nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.

Nesten alt kirkelig arbeid har med seg en omsorgsside. I Skaunmenighetene er diakonien preget av både samfunnsbyggende og menighetsbyggende arbeid. Å skape inkluderende fellesskap - slik som Kafé hjerterom og Frokost-kafé - enten i egen regi, eller i samarbeid med andre, er nestekjærlighet i praksis. Slik bygger man gode og trygge lokalsamfunn. Og vi har hørt hvor givende det er for lokalsamfunnet, fra rektorer, fra kommunen og fra frivillighetssentralen. Slik kan den lokale kirken bygge ut sitt engasjement i samarbeid med andre aktører i lokalsamfunnet. Det er mange felles flater å møtes og samarbeide på, til beste for hverandre.

Menighetsråd og fellesråd

I alle visitaser er møter med menighetsråd og fellesråd viktige møter. Menighetsrådet har sitt mandat fra soknet, og fellesrådet fra alle soknene i kommunen: Menighetsrådet arbeider med hvordan kirken er synlig i lokalsamfunnet gjennom gudstjenesteliv, undervisning, diakoni, kultur og ulike tiltak, og fellesrådet har et stort ansvar med økonomi, kirkebygg og lokale ansatte. Fellesrådet er også gravferdsmyndighet for alle som bor i Skaun. Takk til alle som bruker tid og frivillig innsats i menighetsråd og fellesråd.

Kultur- og salmekvelder er gode eksempler på hvordan kirkene kan brukes til langt mer enn gudstjenestefeiring og kirkelige handlinger. Vi har opplevd ei slik *perle* i Børsakirka en av kveldene denne uka, da vi fikk være med på kulturkveld med mange kor med tilknytning til Skaun. Så flott kan det bli !

Menighetsrådene har sin egen bruksrett til kirkebyggene, og kan leie den ut, eller være arrangør om dere vil. Her kan rådene tenke raust om hva kirkene kan romme, slik at de kan fungere som bygdas rom for kultur og verdifulle samtaler. Prøv gjerne ut nye ting! Blir det vellykket, kan det gjentas. Blir det ikke så bra, så kan det jo bli med forsøket.

Kirkene

Skaun har tre vakre kirker, med hvert sitt særpreg: den laftede, åttekantede Buvik-kirka fra 1819, Børsa kirke fra 1857 med interiøret prega av 30-tallet, og middelalderkirken i stein i Skaun fra 1180-tallet. Det trengs at alle tre blir ordentlig kartlagt med tanke på vedlikeholdsbehov.

Her er det muligheter for å søke det nyopprettede Kirkebevaringsfondet om støtte til kartlegging, til utbedringer og til formidlingsarbeid. Det gis støtte til både arrangement i kirkelig regi og til samarbeidsprosjekt med andre aktører.

Pilegrim

Gudbrandsdalsleden går gjennom Skaun mot Nidaros. Og Skaun har tatt imot pilegrimene. I dag fungerer menighetshuset som herberge sommerstid, og er det behov for menighetshuset til arrangementer, er det en beredskap på at pilegrimene ikke møter stengt dør. Engasjerte frivillige har holdt gjestfriheten levende i mange år, i kombinasjon med kveldsbønn / åpen kirke. Denne sommeren er det drøyt 300 pilegrimer som har brukt dette tilbudet. Ordet «pilegrim» har sammenheng med å være fremmed - en som kommer over åkrene. Pilegrimene er avhengige av at noen tar imot, - og det er akkurat det dere gjør: Takk til alle dere som bidrar til beste for vandrerne, og som utviser gjestfrihet.

Bedriftsbesøk

Vi har besøkt to bedrifter: Buvik mølle og Kapto. Kapto er en arbeidsmarkedsbedrift, som har flere bein å stå på. Det er ikke alle som klarer en full arbeidsdag, eller hvilket som helst arbeid. Men alle trenger meningsfulle dager, og oppleve at det er bruk for dem. Kapto har livskvalitet, menneskeverd og mestring som tre nøkkel-ord å arbeide etter. Det vi hørte og så, bekrefter at de gjør sitt for å leve opp til disse tre viktige perspektivene. Takk for et oppløftende møte !

Det andre besøket, til Norgesmøllene i Buvik var både en tur inn i norsk industrihistorie, og i interessante samtaler om arbeidsmiljø og beredskap: Matberedskap er en viktig side ved å være budd: Takk for interessant besøk i en bedrift som holder på med noe så sentralt som det daglige brød!

Beredskap

Den lokale kirka er en del av den veven som utgjør lokalsamfunnene. Kirkas mengdetrening og kompetanse på krisehåndtering i hverdagen er grunnlaget: Hver uke skjer det dødsfall som gjør at hverdagen bryter sammen for de som står midt i det. Her er kirka til stede, i det som blir så vanskelig når vi er midt i det, som omsorgs- og håpsbærer.

I Skaun er det godt samarbeid mellom kommunale tjenester og den lokale kirka, og det er gjort avtale rundt kirkas deltakelse i det psykososiale arbeidet: både prestene og diakoniarbeider er inne i samarbeidet i det psykososiale kriseteamet. Gode planer og tett samarbeid er viktig for å få til ei så god oppfølging som mulig av de som blir rammet av ulykker eller brå død. Her bidrar den lokale kirka med sitt nærvær i det som ofte også

er hele lokalsamfunnets sorg. Det er også et godt samarbeid mellom kirke og kommune rundt samtalegrupper om sorg.

Den norske Kirke er et nettverk og en struktur for sivilt samarbeid, til stede i absolutt hele landet, og er og vil være en viktig medspiller. Når kommunene nå har økt fokus på lokale beredskapsråd, er det naturlig at den lokale kirka også deltar der.

Kirka er også et sted for kulturdeltakelse og frivillighet, og står for viktige bidrag til det vi nå omtaler som sivil motstandskraft. Den lokale kirke er et nettverk av uvurderlig verdi i en krise, som kan være med og gi støtte, trygghet og håp.

Skaun kommune

Folkekirka og den lokale kommunen har mange forbindelser. Den lokale kommunen er over alt den største tilskudds-yteren til den lokale kirkas oppgaver. I Skaun er det i tillegg en utvidet tjenesteytingsavtale mellom kommunen og kirkelig fellesråd, blant annet knyttet til gravplass.

Akkurat nå er det viktige samtaler å føre om samarbeid, om frivillighet, om hva vi har sett denne uka, om beredskapsarbeid og om kirkebyggene. Takk for gode samtaler med ledelsen i Skaun kommune, til ordfører Per Gunnar Lofgren, kommunedirektør Petter Lindseth og deres ledergruppe for åpne og gode samtaler om hvordan vi kan være med og skape trygge og rause samfunn for de som lever og bor her.

Jubileum

I de kommende årene ligger flere mulige feiringer som dere kan ta tak i om dere vil. Nasjonaljubileet i 2030 er en dobbel feiring: 1000 år for framveksten av kristen tro og livsforståelse, og 1000 år for nasjonen Norge. Som en del av den «stafetten» som leder fram til 2030 er det i 2028 fokus på «Fortellinger om Norge». Tre forfattere står i fokus: Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson – og Sigrid Undset. I 2028 er det 100 år siden hun fikk Nobels Litteraturpris for Kristin Lavransdatter. Hvordan kan vi sammen løfte denne feiringen i Skaun?

Dette blir en forsmak på 850årsjubileet for Skaun kirke. Hva bør skje før den tid?

Jubileene gir anledninger til å løfte fram Skauns historie, og også føre samtalen om hvordan vi vil forme framtida. Et samarbeid mellom kommunen, kirken, kulturlivet, skolene og frivilligheten kan skape arrangement og aktiviteter som engasjerer hele befolkningen.

Jubileene er en mulighet i de neste årene.

Utfordringer

Til slutt er det noen ting jeg vil be dere om å arbeide videre med

- Frivillighet er en stor kraft og ressurs i alle lokalsamfunn og alle menigheter. Takk for alt det som gode som gjøres. Hvordan kan dere videreutvikle og styrke frivilligheten, og skape nytt samarbeid mellom ansattes innsats og frivillig deltakelse ?
- De tre kirkene i Skaun er verdifulle bygg som trenger en kartlegging på tilstand, slik at det går an å prioritere vedlikehold riktig. Bruk de mulighetene som ligger i Kirkebevaringsfondet. 850 år er en høy alder for ei kirke -- selv i Trøndelag ! Forbered jubileet i Skaun kirke på en god måte.
- Beredskap: Følg opp dialogen med kommunen om beredskap og nødvendige samtaler om rolleavklaring, og samarbeid ved alvorlige hendelser. Hva kan den lokale kirke bidra med ?
- Se etter muligheter for samarbeid om å bygge opp et tilbud til unge etter konfirmasjonstida .

Og til slutt: TUSEN TAKK!

En stor takk til alle jeg har møtt i løpet av visitasen, til alle som har tatt så varmt imot oss. Tusen takk til alle som, synlig eller mindre synlig, har bidratt til at dette har blitt så flott ei uke. Takk til alle som har laga mat og kaffe, dekt på og tent lysene! Jeg reiser tilbake både rikere og klokere. Takk til dere som har planlagt og deltatt. Særlig takk til kirkeverge Gunnar Winther og prost Dagfinn Thomassen som har forberedt, og for gode samtaler underveis. Takk også til rådgiver Tina Solbakken i Nidaros bispedømme for godt samarbeid.

Prost Dagfinn vil følge opp med samtaler og besøk i løpet av det neste halve året.

Må Gud velsigne alle dere som bor og lever i menighetene i Skaun, og samarbeid og fellesskap dere imellom.

Dokumentasjon

Til visitasen er utarbeidet rapporter fra fellesrådet og menighetene, og rapporten fra prosten. Tusen takk til dere alle! Rapportene gir innsikt i de lokale forholdene. De er viktige som forberedelse, og viktig for arbeidet under selve visitasen. Rapportene har vært utgangspunkt for samtalene med de ansatte, rådene og Skaun kommune. Rapportene utgjør sammen med denne oppsummeringa visitasprotokollen. Denne samlede, skriftlige dokumentasjonen vil også være underlagsmateriale for oppfølgingsarbeidet etter visitasen.